МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

KSE | Institute

EDUCATION CANNOT WAIT

Суспільна довіра та досвід складання НМТ в умовах повномасштабної війни: теперішнє та майбутнє іспиту

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях (KSE Institute)

Жовтень 2026

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях

Працюємо з 2025 року у структурі KSE Institute

2025–2026 – у межах Багаторічної програми стійкості MYRP (Education Cannot Wait)

10 **завершених досліджень**

8 спільно з Міністерством освіти і науки України

2 додаткові дослідження понад план

АНАЛІТИКА ДЛЯ РІШЕНЬ

На підтримку реформи НУШ, дуальної профосвіти, дистанційного навчання та інших освітніх змін

ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

- Дашборд і калькулятор освітньо-професійного вибору
- Модель оцінки освітніх втрат через повітряні тривоги

Сторінка Центру

ЗАВЕРШИЛИ У 2026 РОЦІ

НМТ | **Профільна середня освіта** | **Дистанційне навчання**

Методологія дослідження

1 ЕТАП: 12–24 лютого 2026

2 004

дорослих 18+ по всій Україні

ключова референтна вибірка – 1 545 осіб

Телефонне опитування КМІС

Репрезентативна вибірка дорослого населення на підконтрольних уряду територіях

2 ЕТАП: 27 березня – 13 травня 2026

1 002	460	253
учні(-ениці) 11 класу	вчителі(-ки)	першокурсники(-ці)

Онлайн-опитування в 20 школах і 20 ЗВО

Гніздова вибірка: респондентів залучали через заклади освіти

Еволюція вступного оцінювання

2006

Створення УЦОЯО

незалежний оператор оцінювання

2008

ЗНО обов’язкове

антикорупційне рішення для вступу

2020

Пандемія COVID-19

сесію перенесено, ДПА скасовано

2022

Повномасштабне вторгнення

перше НМТ: 3 предмети, 120 хв, 32 країни

2024

НМТ розширюють

4 предмети, 240 хв за один день

2026

Два законопроєкти

пропонують різні моделі НМТ-2027

01

Чи довіряє суспільство НМТ?

Національне омнібус-опитування КМІС, лютий 2026.

СУСПІЛЬНА ДОВІРА

Підтримка НМТ

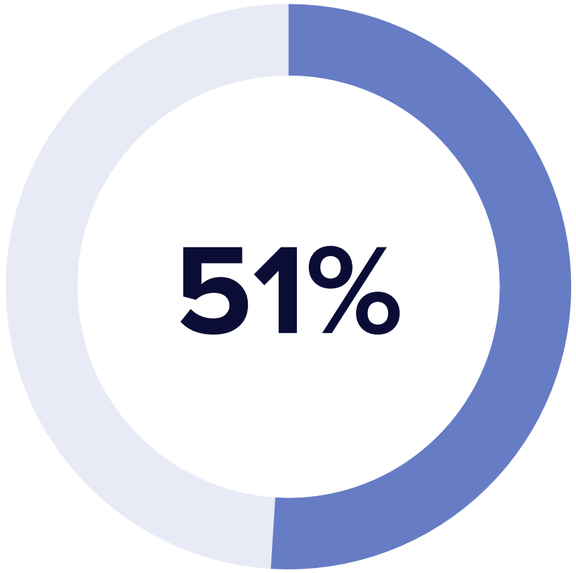

Підтримка всього населення

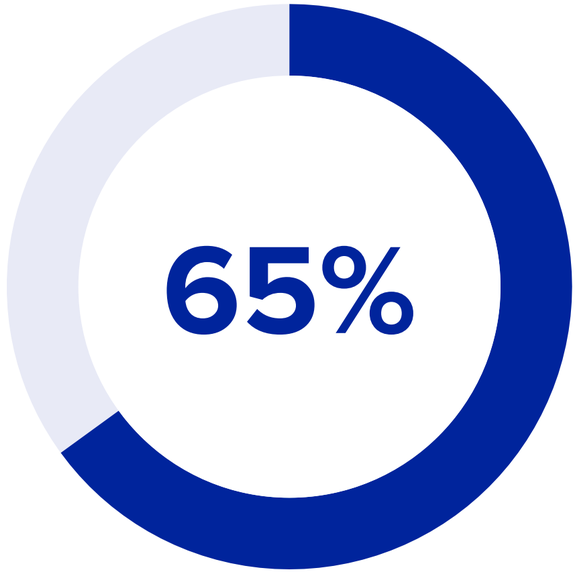

Підтримка обізнаного щодо НМТ населення

Чим більшою є обізнаність про НМТ у широкому сенсі слова, тим більшою є його підтримка як інструменту вступу.

СУСПІЛЬНА ДОВІРА

Стовпи легітимності НМТ

72%

Вважає, що НМТ забезпечує рівні умови вступу

69%

Вважає, що НМТ знижує корупційні ризики

71%

Вважає, що НМТ уможливлює відбір найбільш гідних абітурієнтів

Легітимність НМТ базується на конкретних вимірювальних критеріях. Саме вони є ключовими факторами високої довіри до тесту як механізму вступу.

Вступ для прифронтових регіонів

48%

підтримують спеціальні умови вступу

47%

вважають, що умови мають бути однаковими для всіх

ЯКІ ЗАХОДИ ПІДТРИМУЮТЬ, %

Серед тих, хто виступає за підтримку учнівства з прифронтових регіонів, є запит на підтримку через фінансові інструменти. Люди значно рідше підтримують відсутність рівних правил вступу.

02

Яким був досвід складання НМТ?

Одноденний формат полегшує логістику учнів(-ениць),
але збільшує їхнє когнітивне навантаження.

Опитування 3 цільових груп, березень-травень 2026.

Процедура тестування

> *«На останні завдання вже немає сил»*
> *— першокурсник(-ця)*

97%

зрозуміли правила й процедуру

89%

не мали технічних збоїв

84%

не стикалися з порушеннями

18%

мали сили на весь тест

Виклик НМТ — не процедура тесту, а когнітивне навантаження: процедура зрозуміла й надійна, але витримати чотири предмети поспіль виходить у меншості учнів(-ениць).

ДОСВІД СКЛАДАННЯ НМТ

Час і навантаження

ЧАС НА ТЕСТ

76%

вистачило часу на всі завдання

із запасом | впритул | бракувало

СИЛИ НА ВЕСЬ ТЕСТ

18% вистачило на весь тест

43% під кінець стало складніше

39% вистачило лише на половину

82% відчули втому або падіння концентрації

Ті, кому забракло часу, рідше вважають, що бал відображає їхні знання: 14% проти 49% серед тих, кому часу вистачило.

ДОСВІД СКЛАДАННЯ НМТ

Формат проведення

ЗА РІЗНІ ДНІ

70%

дорослих, які знають
про НМТ

57%

учнів(-ениць)
11 класу

УЧНІ(-ЕНИЦІ) 11 КЛАСУ, %

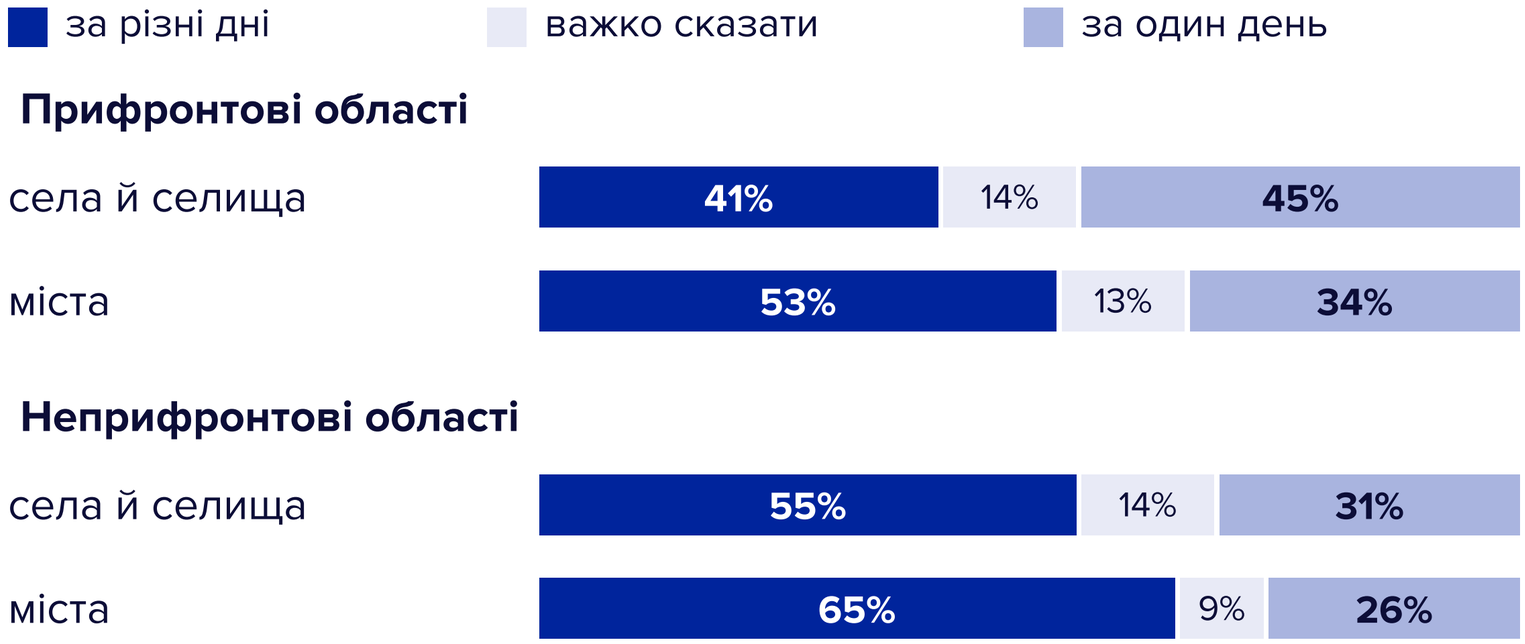

У селах і селищах прифронтових областей 45% обирають один день, 41% — різні. Зміну формату варто узгоджувати з доступністю пунктів тестування.

ДОСВІД СКЛАДАННЯ НМТ

НМТ як місток до бажаного ЗВО

ПЕРШОКУРСНИКИ(-ЦІ)

76%

вступили до бажаного ЗВО на бажану спеціальність

14% бажана спеціальність, інший ЗВО

6% бажаний ЗВО, інша спеціальність

4% змінили і ЗВО, і спеціальність

62%

задоволені своїм балом

Найменше задоволені балом з математики (53%) та іноземної мови (54%); найбільше — з географії (85%) й української літератури (84%).

03

Як вчительство сприймає НМТ?

Як механізм вступу НМТ приймають, але як інструменту вимірювання знань більше довіряють ЗНО.

Опитування 3 цільових груп, березень-травень 2026.

ПОГЛЯД ВЧИТЕЛЬСТВА

НМТ і ЗНО

75%

оцінюють НМТ як добрий інструмент вимірювання знань

71%

вважають, що знання краще вимірювало ЗНО

і лише 5% — що краще вимірює НМТ

ЩО ЦІНУЮТЬ У НМТ

13% зручно

11% швидкий результат

7% оптимально у воєнний час

ЧОГО БРАКУЄ ПОРІВНЯНО ІЗ ЗНО

60% окремого дня на предмет

14% відкритих завдань, письма

12% глибшої перевірки

% — частка відповідей, де згадано тему (215 відкритих відповідей). Вибірка нерепрезентативна: це ілюстрація думок, а не оцінка їх поширеності.

> *«НМТ є практичним і зручним, але ЗНО ґрунтовніше оцінює знання учнів»*
> *— учитель(-ка)*

ПОГЛЯД ВЧИТЕЛЬСТВА

Відповідність програмі і вимірювання знань

93%

кажуть: зміст НМТ відповідає програмі

53%

кажуть: важливі теми лишаються поза тестом

ЩО ВИМІРЮЄ НМТ, НА ДУМКУ ВЧИТЕЛІВ(-ОК)

- **8%** саме знання
- **31%** переважно знання
- **35%** знання й тестові навички порівну
- **23%** переважно тестові навички

Існує розбіжність в оцінці відповідності програми. З відповідністю тесту програмі згодні 93% учителів(-ок) і лише 59% першокурсників(-ць).

ПОГЛЯД ВЧИТЕЛЬСТВА

Довіра до вступу і довіра до вимірювання

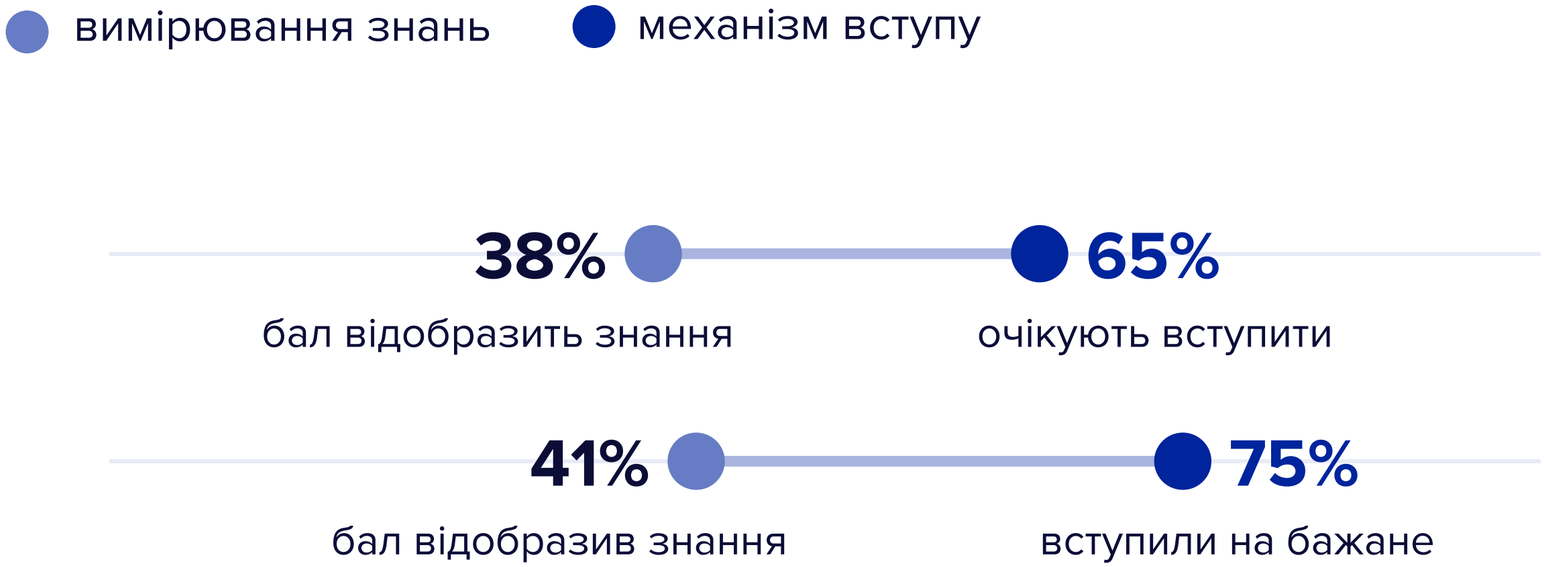

Серед усіх опитаних учнів(-ениць): 33% очікують бажаного вступу без упевненості, що бал відобразить знання. 6% впевнені у вимірюванні знань, але не підтверджують очікування вступу.

ПОГЛЯД ВЧИТЕЛЬСТВА

Вибір предмета на НМТ

ЧОМУ ПЕРШОКУРСНИКИ(-ЦІ) ОБРАЛИ ЧЕТВЕРТИЙ ПРЕДМЕТ можна було обрати кілька причин

ВЛАСНІ ЗНАННЯ Й ІНТЕРЕС

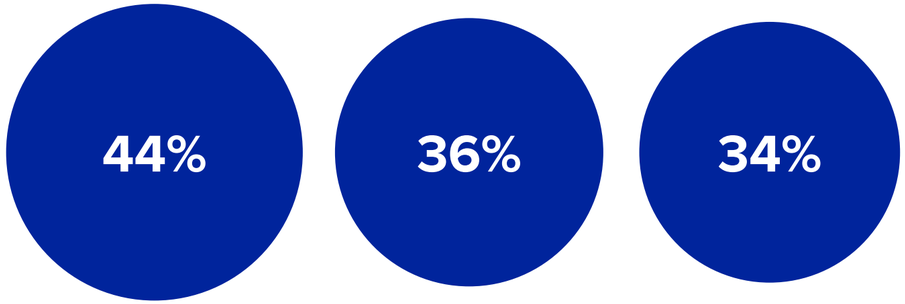

найкраще знаю цей предмет

улюблений предмет

простіше скласти

ВИМОГИ ВСТУПУ ДО ЗВО

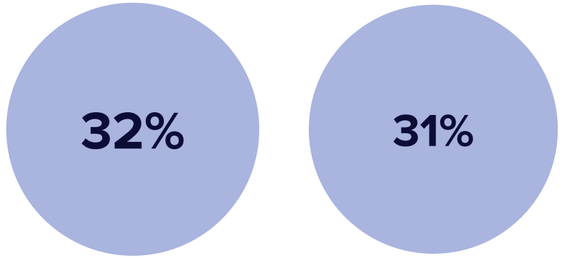

вищий конкурсний бал

потрібен для спеціальності

ПРОФІЛЬ НАВЧАННЯ В ШКОЛІ

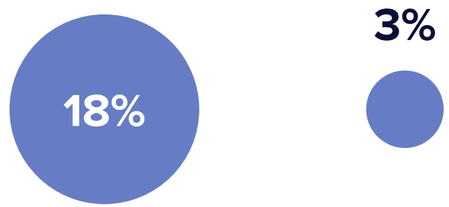

поглиблено вивчали в школі

порада вчителів(-ок)

Профіль навчання поки майже не визначає вибір предмета: поглиблене вивчення назвали 18%, пораду вчителів(-ок) — 3%. Щоб профільна старша школа вела до вступу, профіль і вибір на НМТ треба узгоджувати.

ПОГЛЯД ВЧИТЕЛЬСТВА

НМТ і реформа старшої школи

НМТ

3 обов’язкові предмети + 1 на вибір

ставки іспиту

звужують увагу до предметів НМТ

УЧИТЕЛІ(-КИ)

82% помічають, що учні(-ениці) втрачають інтерес до предметів поза НМТ

33% змінили підходи до викладання саме через НМТ

83% не відчувають тиску адміністрації чи батьків

Зміна переліку предметів НМТ — рішення не лише про вступ, а й про те, чому приділяється увага в усій старшій школі.

04

Де виникає нерівність?

Значна частина нерівності виникає до тестування через якість шкільної підготовки та зовнішні обставини.

Опитування 3 цільових груп, березень-травень 2026.

Шляхи підготовки до тесту

НАЙБІЛЬШ ПОПУЛЯРНІ СПОСОБИ ПІДГОТОВКИ

ЧИ ДОСТАТНЬО ШКІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ?

47% достатньо

44% недостатньо

52% вважають, що їхня школа може підготувати до 180+ без додаткових занять

Репетитори(-ки) і платні курси стали нормою для багатьох старшокласників(-ць). Вони виконують або функцію заміщення, або якіснішого виконання обов’язків школи.

ОЦІНКА РІВНОСТІ

Платна підготовка в місті й селі

Учні(-ениці), впевнені в точності свого бала

МІСТО

репетитора(-ку) чи курси мають 62%

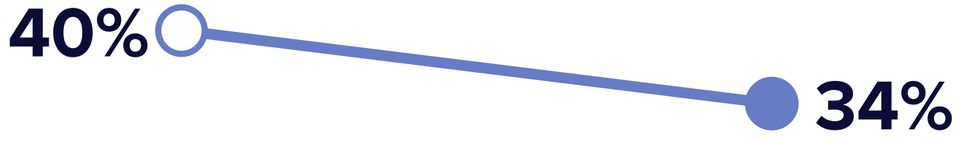

без платної підготовки

з репетитором(-кою) чи курсами

СЕЛО Й СЕЛИЩЕ

репетитора(-ку) чи курси мають 50%

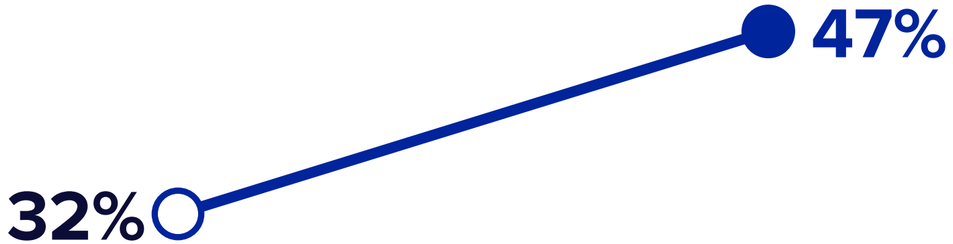

без платної підготовки

з репетитором(-кою) чи курсами

Можливе пояснення: у місті репетитор(-ка) допомагає не відстати від однокласників(-ць), у селі — дає відчутну перевагу.

ОЦІНКА РІВНОСТІ

Відображення знань

> *«У тесті перевіряється число у відповіді, а не процес мислення»*
> *— учень(-иця) 11 класу*

38% учнів(-ениць) впевнені, що результат НМТ відобразить їхній рівень знань

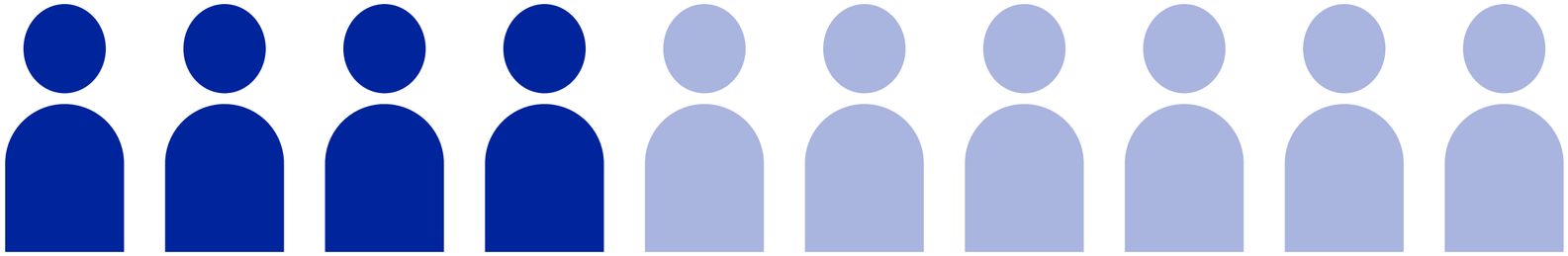

45%

вважають, що НМТ загалом здатний виміряти знання абітурієнтів(-ок); 42% – що ні

Серед учнів(-ениць) спостерігається низька впевненість у спроможності тесту повноцінно відобразити їхній рівень знань.

Оцінка рівності умов складання НМТ

УЧНІ(-ЕНИЦІ) 11 КЛАСІВ

52%

вважають умови складання НМТ рівними

ЩО ЗАВАЖАЄ РІВНОСТІ

68% — різні варіанти тестів у різні дні

65% — різний рівень підготовки між школами

ПЕРШОКУРСНИКИ(-ЦІ)

62%

вважають, що НМТ забезпечує рівні умови вступу до ЗВО

ЩО ЗАВАЖАЄ РІВНОСТІ

78% — нерівність шкільної підготовки

71% — різні варіанти НМТ у різні дні

ВЧИТЕЛІ(-КИ)

84%

погоджуються, що НМТ забезпечує рівні умови вступу

ЩО ЗАВАЖАЄ РІВНОСТІ

82% — безпекові умови під час війни

67% — повітряні тривоги

«Чому комусь трапляється легкий варіант, а комусь — варіант для «вундеркінда»?»

— учень(-ениця) 11 класу

05

Як діяти?

Висновки, рекомендації і рефлексія

Ключові висновки

01

НМТ зберігає високий запас суспільної довіри як механізм вступу

72% обізнаних дорослих: НМТ забезпечує рівні умови вступу

02

Більшість опитаних позитивно оцінює організацію НМТ

89% першокурсників(-ць) не мали технічних проблем

03

Довіра до процедури вступу співіснує з сумнівами щодо вимірювання знань

38% учнів(-ениць) 11 класу впевнені, що результат відобразить їхні знання

04

Зміна формату потребує оцінки безпеки та доступності

82% першокурсників(-ць) відчували втому під час тесту

05

Нерівність виникає ще на етапі підготовки

60% учнів(-ениць) 11 класу готуються з репетитором(-кою)

06

В аспекті вимірювання знань ЗНО оцінюють вище

71% вчителів(-ок) вважає, що ЗНО оцінювало знання учнівства краще

Рекомендації для УЦОЯО

1 **Розвинути наявні опитування в порівнюваний моніторинг досвіду**

Зберігати спільне ядро запитань між роками; окремо аналізувати різні групи та показувати, які зміни зроблено за результатами.

2 **Оцінити навантаження в контексті умов проходження тесту**

Зіставити самопочуття з тривалістю, перервами, порядком блоків, доїздом і тривогами; перевірити можливі зміни в пілоті.

3 **Зробити пояснення порівнюваності варіантів зрозумілим і доказовим**

На основі наявної звітності пояснити забезпечення порівнюваності й межі точності бала; доповнити дані там, де є встановлені прогалини.

4 **Підготувати сценарний розрахунок можливих форматів НМТ**

Порівняти одноденну й дводенну моделі за пропускною спроможністю, ризиками зриву, доїздом та потребою в ресурсах.

5 **Перевіряти розуміння правил, призначення тесту та прав учасника**

Через школу й звичні канали вступників пояснювати результати, варіанти та дії при збоях; оцінювати, що учасники зрозуміли.

Рекомендації для Міністерства освіти і науки

1

Визначити підходи до оцінювання вимірювання знань через НМТ

Провести оцінювання відповідності завдань навчальній програмі, охоплення її змісту, здатності різних типів завдань перевіряти необхідні знання та навички.

2

Запровадити цільову підтримку шкіл з низькими результатами НМТ

Визначити причини, запропонувати менторство і методичний супровід, забезпечити ознайомлення з безкоштовними ресурсами підготовки.

3

Забезпечити вимірюваність впливу НМТ на навчання у старшій школі

Оцінювати, як зміни переліку обов'язкових і вибіркових предметів можуть впливати на вивчення дисциплін, які не тестуються, але є важливими для вступу.

4

Посилити адресність підтримки вступників із прифронтових територій

Оцінювати, чи допомога покриває реальні витрати й підвищує доступ до вступу та продовження навчання; зіставляти різні механізми підтримки.

5

Забезпечити ресурсні умови для можливих змін формату НМТ

До рішення про кількість днів оцінити доїзд, укриття, електроживлення, персонал і закордонні локації; визначити бюджет і відповідальних.

Запитання та відповіді

Суспільна довіра та досвід складання НМТ в умовах повномасштабної війни: теперішнє та майбутнє вступного іспиту

ЗАПИТАННЯ ДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМАНДИ

Що результати дослідження означають для моделі НМТ у 2027 році?

РЕФЛЕКСІЯ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Суспільна довіра та досвід складання НМТ

01

Які результати підтвердили ваші очікування, а які стали несподіваними?

02

Якою має бути модель НМТ у 2027 році та що має визначати вибір між одноденним і дводенним форматом?

03

Які елементи нинішнього НМТ варто зберегти в довгостроковій моделі вступного оцінювання, а які потребують зміни?

УЧАСНИКИ ТА УЧАСНИЦІ ОБГОВОРЕННЯ

Тетяна Вакуленко
директорка УЦОЯО

Василь Терещенко
заступник директорки УЦОЯО

Ганна Бичко
начальниця відділу досліджень та аналітики УЦОЯО

Тетяна Балашова
керівниця експертної групи з питань шкільної освіти МОН

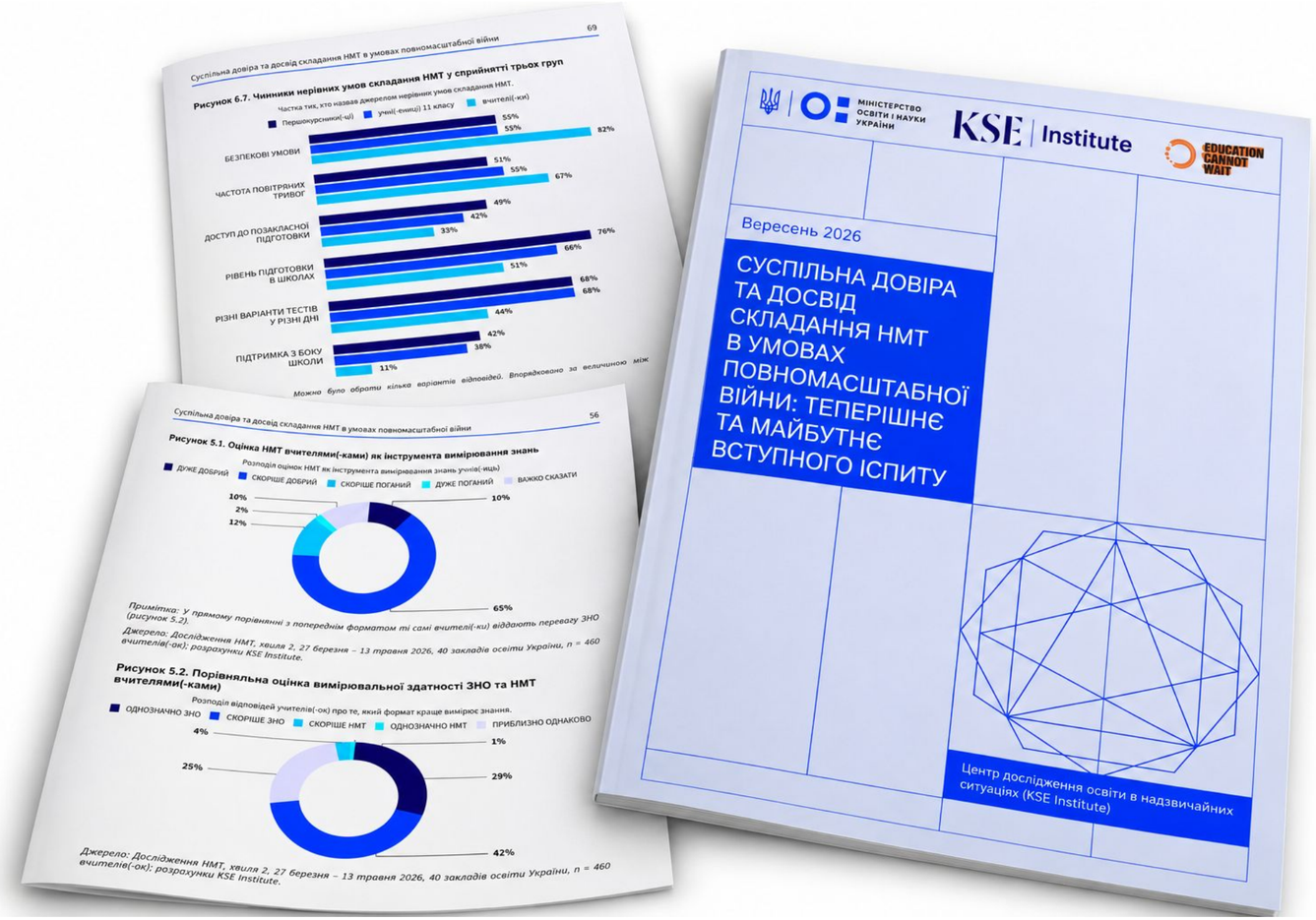

Дякуємо за увагу!

Суспільна довіра та досвід складання НМТ в умовах повномасштабної війни: теперішнє та майбутнє вступного іспиту

Повний текст дослідження

Сторінка Центру

Центр дослідження освіти в надзвичайних ситуаціях (KSE Institute)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

KSE Institute

EDUCATION CANNOT WAIT